

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 102/03-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. mája 2003 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. V. K., bytom N. Z., t. č. vo väzbe v Ústave pre výkon väzby v Nitre, zastúpeného advokátom JUDr. L. M., N. Z., vo veci porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, práva na prerokovanie veci na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na prejednanie záležitosti spravodlivo a verejne nezávislým a nestranným súdom podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, práva na vzatie do väzby z dôvodov a na čas ustanovený zákonom podľa čl. 17 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky a práva na rozhodnutie o zákonnosti pozbavenia slobody podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom na Krajskom súde v Nitre pod sp. zn. 1 T 2/01 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. V. K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. mája 2003 doručená sťažnosť Ing. V. K., bytom N. Z., t. č. vo väzbe v Ústave pre výkon väzby v Nitre (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. L. M., N. Z., vo veci porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva na prerokovanie veci na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na prejednanie záležitosti spravodlivo a verejne nezávislým a nestranným súdom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, práva na vzatie do väzby z dôvodov a na čas ustanovený zákonom podľa čl. 17 ods. 5 ústavy a práva na rozhodnutie o zákonnosti pozbavenia slobody podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru v konaní vedenom na Krajskom súde v Nitre (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 1 T 2/01.

Sťažovateľ žiada vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil, že postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 2/01 došlo k porušeniu čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru z pohľadu práva na konanie bez zbytočných prietáhov, resp. v primeranej lehote, čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru z pohľadu práva na prerokovanie veci na nezávislom a nestrannom súde, resp. práva na spravodlivý súdny proces, čl. 17 ods. 5 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru z pohľadu práva na vzatie do väzby z dôvodov a na čas ustanovený zákonom, resp. práva na rozhodnutie o zákonnosti pozbavenia slobody. Požaduje tiež, aby ústavný súd nariadil jeho okamžité prepustenie z väzby a priznal mu finančné zadosťučinenie vo výške 2 000 Sk za každý deň strávený vo väzbe.

Zo sťažnosti vyplýva, že 18. mája 2002 (správne má byť 18. mája 2000) bol vzatý do väzby uznesením Okresného súdu v Nitre (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 1 Tpr 55/00 z 19. mája 2000 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 3 To 144/00 z 31. mája 2000. Odvtedy až doposiaľ je vo väzbe. Sťažovateľ tvrdí, že je stíhaný za trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 4 písm. a) a ods. 5 Trestného zákona, a to na základe jedinej, pod nátlakom vynútenej výpovede spoluobvineného.

Vo veci došlo ku zbytočným priet'ahov v súdnom konaní a toto súdne konanie trvá neprimerane dlho. Hoci vyšetovanie sa skončilo v decembri 2000 a hoci 3. januára 2001 bola podaná na krajskom súde obžaloba, súdne konanie odvtedy prebieha. Krajský súd 1. júla 2002 vyniesol odsudzujúci rozsudok, ktorým mu uložil trest odňatia slobody v trvaní 5 rokov. Proti rozsudku podal odvolanie a zároveň požiadal o prepustenie z väzby. Krajský súd jeho žiadosť o prepustenie z väzby zamietol. Odvolacie konanie na Najvyššom súde Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) trvalo do 16. apríla 2003, keď najvyšší súd zrušil rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Uznesenie najvyššieho súdu mu doposiaľ nebolo doručené. Periodicita hlavných pojednávanií na krajskom súde bola v priemere 2,5-mesačná a medzi jednotlivými pojednávaniami ubehol neprimerane dlhý čas, ktorý on musel tráviť vo väzbe. V takomto postupe sťažovateľ vidí porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru z pohľadu práva na konanie bez zbytočných priet'ahov, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote.

Krajský súd pri hodnotení dokazovania vychádzal z krivej výpovede spoluobžalovaného, ktorý túto výpoveď na hlavnom pojednávanií zmenil, a hoci ďalšie dôkazy vyvracali vinu sťažovateľa, krajský súd tieto dôkazy ignoroval a rozhodol v jeho neprospech. Rozsudok krajského súdu považuje sťažovateľ za porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru z pohľadu práva na prerokovanie veci na nezávislom a nestrannom súde, resp. práva na spravodlivý súdny proces.

Napokon sťažovateľ vytýka, že nejestvovali v skutočnosti dôvody na to, aby bol vzatý do väzby, resp. aby bol ponechaný vo väzbe. I v tejto súvislosti poukazoval krajský súd pri svojich rozhodnutiach o žiadostiach sťažovateľa o prepustenie z väzby na vynútené priznanie spoluobžalovaného. Navyše, v danom štádiu dokazovania prípadné dôvody väzby už aj tak pominuli. Preto neobstojí uznesenie krajského súdu z 3. mája 2002, ktorým bola jeho žiadosť o prepustenie z väzby zamietnutá s poukazom na možnosť ovplyvňovania svedkov a obžalovaných. Tento postup krajského súdu je porušením čl. 17 ods. 5 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru.

Podľa zistenia ústavného súdu predmetný spis je doposiaľ na najvyššom súde.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa názoru ústavného súdu treba sťažnosť považovať za oneskorene podanú.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

V súvislosti s namietaným porušením čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru z pohľadu práva na konanie bez zbytočných prietahov, resp. v primeranej lehote treba

uviesť, že o zbytočných priet'ahoch zo strany krajského súdu bolo možné uvažovať iba do začatia odvolacieho konania pred najvyšším súdom vo veci odvolania proti rozsudku krajského súdu z 1. júla 2002. Pokiaľ sa teda sťažovateľ sťažoval na priet'ahy v konaní pred krajským súdom, tieto mohli prichádzať v danej etape konania do úvahy len do tohto obdobia, pretože po rozhodnutí najvyššieho súdu krajský súd ešte fakticky nekonal a ani konať nemohol vzhľadom na to, že mu ešte nebol vrátený súdny spis. Vzhľadom na uvedené zákonná dvojmesačná lehota uplynula skôr, ako sťažovateľ podal sťažnosť ústavnému súdu, t. j. 9. mája 2003.

V súvislosti s namietaným porušením čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru z pohľadu práva na prerokovanie veci na nezávislom a nestrannom súde, resp. práva na spravodlivý súdny proces treba uviesť, že ani v prípade včasného podania sťažnosti nemohol by sa ústavný súd namietanými porušeniami označených základných práv zaoberať, a to pre nedostatok svojej právomoci. Z vyššie citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy je totiž zrejmé, že právomoc ústavného súdu rozhodovať o porušení základných práv a slobôd je daná iba subsidiárne, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Keďže proti rozsudku krajského súdu bolo prípustné odvolanie, o ochrane sťažovateľových práv bol príslušný konať a rozhodovať najvyšší súd ako odvolací súd. Sťažovateľ odvolanie podal a ako sám uvádza, najvyšší súd jeho odvolaniu vyhovel.

V súvislosti s namietaným porušením čl. 17 ods. 5 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru z pohľadu práva na vzatie do väzby z dôvodov a na čas ustanovený zákonom, resp. práva na rozhodnutie o zákonnosti pozbavenia slobody poukazuje ústavný súd na nasledovné rozhodujúce skutočnosti.

Sťažovateľ bol vzatý do väzby uznesením okresného súdu sp. zn. 1 Tpr 55/00 z 18. mája 2000 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 3 To 144/00 z 31. mája 2000. Sťažovateľom namietané uznesenia, ktorými krajský súd rozhodoval o jeho žiadostiach o prepustenie z väzby, boli jednak uznesenie sp. zn. 1 T 2/01 z 3. mája 2002 a jednak uznesenie sp. zn. 1 T 2/01 z 1. júla 2002 v spojení s uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 To 49/02 z 26. septembra 2002. Po 1. júli 2002, keď krajský súd vyniesol rozsudok,

o ďalších žiadostiach sťažovateľa o prepustenie z väzby rozhodoval už najvyšší súd v odvolacom konaní.

Vzhľadom na uvedené časové súvislosti je nepochybné, že uznesenie okresného súdu sp. zn. 1 Tpr 55/00 z 19. mája 2000 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 3 To 144/00 z 31. mája 2000 nadobudlo právoplatnosť ešte v roku 2000. Rovnako je nepochybné, že uznesenie krajského súdu sp. zn. 1 T 2/01 z 3. mája 2002, ako aj uznesenie krajského súdu sp. zn. 2 T 2/01 z 1. júla 2002 v spojení s uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 To 49/02 z 26. septembra 2002 nadobudli právoplatnosť ešte v roku 2002.

I v tejto súvislosti treba sťažnosť považovať za oneskorene podanú.

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, nerozhodoval o uplatnenom nároku sťažovateľa na priznanie finančného zadosťučinenia a na prepustenie z väzby.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. mája 2003